

Dnr 514482

Lars Eriksson
Telefon 026-17 28 89
lars.eriksson@gavle.se

Svea Vind Offshore AB
Huvudfabriksgatan 8
126 26 HÅGERSTEN

Gävle kommuns samrådsyttrande om vindkraftsutbyggnad i Utposten II

Bakgrund

Svea Vind offshore har för avsikt att anlägga en ny vindkraftpark i Gävle kommun, inom området Utposten II. Den 21 mars 2019 bjöd bolaget in till avgränsningssamråd avseende denna. I samrådsyttrandet uttryckte Gävle kommun sin inställning som positiv.

Den 22 november 2021 beslutade kommunfullmäktige också att tillstyrka ansökan om vindkraftsetablering enligt 16 kap § 4 miljöbalken.

Den 5 oktober 2022 avvisade Mark- och Miljödomstolen Svea Vind Offshores ansökan då den sökande enligt domstolen inte uppfyllt miljöbalkens krav på samråd som berörs av verksamheten.

Den 31 oktober 2022 mottog Gävle kommun av Svea Vind Offshore inbjudan till nytt samråd gällande etablering av havsbaserad vindkraft vid Utposten II och bolaget önskar kommunens yttrande på lämnat samrådsunderlag. Innehållet i samrådsunderlaget har aktualiserats sedan 2019 men själva förslaget är samma som tidigare.

Svea Vind offshore avser ansöka om tillstånd för vindkraftsanläggning med maximalt 32 vindkraftverk med en totalhöjd om högst 350 meter. Anläggningen kommer att bestå av havsbaserade vindkraftverk på bottenfasta fundament, med maximalt två havsbaserade transformatorstationer, maximalt tre mätmatser samt nedlagda kablar i vatten med tillhörande kabelanslutning.

Gävle kommuns synpunkter

Innehållet i samrådsunderlaget har aktualiserats sedan 2019, men själva omfattningen av projektet är densamma som i tidigare samråd. Därmed uttrycker Gävle kommun sin inställning som fortsatt positiv i linje med tidigare beslut. Eftersom det tidigare samrådet resulterade i en ansökan som blev avvisad i Mark- och Miljödomstolen, skall detta ändå betraktas som ett nytt ärende i enlighet med Miljöbalken 16 kap § 4.

Samrådsyttrandet är fortsatt format utifrån kommunens ställningstagande i Översiktsplan Gävle kommun 2030, planeringsunderlag ”Vindkraft i Gävle kommun” samt i Miljöstrategiskt program.

När mark- och miljödomstolen kungjort ansökan, ska kommunen ta slutlig ställning till förslaget. Kommunens ställningstagande i det skedet gäller enligt Miljöbalkens bestämmelse om kommunal tillstyrkan.

Gävle kommuns tidigare lämnade synpunkter om Utposten II

Ett av Gävle kommuns mål är att året 2035 vara klimatneutralt. Produktion av el från vindkraft kan bidra till möjligheten att nå det målet. Lämnat förslag till lokalisering av vindpark Utposten II överensstämmer med kommunens ställningstagande i planeringsunderlag till ”Översiktsplan Gävle kommun år 2030”.

Den föreslagna exploateringen möter kommunens förslag till långsiktigt håll-bara energisystem enligt ”Översiktsplan i Gävle kommun år 2030”.

Miljöstrategiskt program omnämner vindkraft som ett alternativ till produktion av förnybar energi. Det kan bidra till att nå kommunens mål om klimat-neutralitet 2035.

Omställningen till ett fossilfritt samhälle leder till ökat behov av el. Kommunens ambitioner när det gäller klimatneutralitet gör det angeläget att möjlig-göra för anläggningar som producerar förnybar el i syfte att möjliggöra en hållbar utveckling och tillväxt i Gävle. Ur ett strikt elproduktionsperspektiv förefaller vindkraft vara ett hållbart och kostnadseffektivt produktionslag. Vindkraft kan ha goda förutsättningar i närområdet.

Genomförandet av själva projektet ska ske med hänsyn till miljöfrågor. För den fortsatta utvecklingen av projektet är det viktigt att en kommande miljö-konsekvensbeskrivning (MKB) är heltäckande och

identifierar och beskriver de direkta och indirekta effekterna som planerad verksamhet kan medföra på människor och miljö. Exempel på viktiga delar som kan vara avgörande för om lokaliseringen är lämplig är till exempel fågelliv, marinbiologi (skydds-värda arter) och buller (även undervattensbuller och dess eventuella påverkan på det marina djurlivet). I andra vindkraftsprojekt har projektet haft en stor inverkan på fågellivet. Det är lämpligt om denna påverkan kan utredas i ett så tidigt skede som möjligt.

Andra frågor som kan bli aktuella kring en utbyggnad för aktuell vindkraftspark är eventuell påverkan på närliggande Natura 2000-område. Andra aktuella frågor är hur farleder kan påverkas och vilka massor som kan vara aktuella som fyllnadsmassor i de föreslagna gravitationsfundamenten.

Projektetens synlighet från fastlandet behöver också klargöras. Likaså är det ett önskemål att få en samlad bedömning av påverkan från de olika projekten – Utposten I, Utposten II, Gretas klackar II och Utknallen (både positiva och negativa effekter). Detta för att underlätta en helhetsbedömning och en bedömning av kumulativa miljöeffekter. Till exempel kan kabeldragning och landbaserad verksamhet bedömas gemensamt för en samlad utbyggnad.

Bestämmelserna i 25 kapitlet 3 §, punkt 3 miljöbalken framhåller att endast frågor och villkor av mindre betydelse kan avgöras av tillsynsmyndigheten. De avgörande villkoren kring vindkraftsparkernas utformning ska avgöras av prövningsinstansen, i detta fall mark- och miljödomstolen.

Likt tidigare samrådsyttrande från Gävle kommun nämner vi även denna gång att utvecklingsarbetet kring anläggningen kan vara grunden för en läro-process som gynnar regionen. En energiintensiv region som Gävle tillhör, är i behov av en innovativ marknad inom energiområdet. Det är önskvärt med en beskrivning av de eventuella synergieffekter som en etablering av vindkraftspark på aktuellt område för Utposten II tillsammans med tidigare ansökningar för Utposten I, Utknallen och Gretas klackar II skulle kunna ge, exempelvis med koppling till turism, näringsliv och innovation.

Enligt miljöbalkens bestämmelser ska kommunen i ett senare skede av prövningsprocessen lämna sin förklaring till tillstyrkan eller ej för projektets genomförande.

Gävle kommuns nytillkomna medskick inför kommande arbete

Detta avsnitt är inte en formell del av själva yttrandet utan kan i stället ses som reflektioner inför kommande arbete.

Arter och habitat

I samrådsunderlaget, sida 84, framförs att en lokal ornitolog har deltagit och observerat fågelarter. För att säkerställa att standard för naturvärdesinventering uppnås bör en fågelinventering genomföras av en ackrediterad naturvärdesspecialist inför en eventuellt kommande MKB.

I en kommande MKB bör bolaget konkretisera och beskriva vilka åtgärder som kommer att genomföras i syfte att minska risken för att fågellivet påverkas negativt. Uppgifter om fåglars och fladdermöss flyttleder, födosöksområden och avstånd till boplatser saknas, vilket bör beskrivas i kommande MKB.

I samrådsunderlaget, sida 89, framförs att fladdermöss flyttar söderut mot varmare klimat under vissa årstider, men att de framförallt flyger längs med kusten. Samtidigt anges även att uddar vid kustlinjen förefaller utgöra ledlinjer vilka resulterar i att fladdermöss leds ut mot öppet hav. I kommande MKB bör bolaget konkretisera huruvida fladdermöss påverkas, både direkt och indirekt, vid ett genomförande av vindkraftsprojektet.

Buller

I den bullerutredning från tidigare samrådet redovisades i en "bullerutbredningskarta" hur ljudutbredningen ser ut över havet men då redovisades endast ljudutbredningen ner till 40 dBA. I det aktuella samrådet finns nu redovisat ner till 35 dBA utifrån synpunkter som har lämnats vid tidigare samråd. Bolaget menar att det ändå är praxis att endast tillämpa ett bullerriktvärde med en ekvivalent ljudnivå på 40 dB(A) utomhus invid bostäder.

Gävle kommun vidhåller det som tidigare framförts, dvs att sökande bör utgå ifrån 35 dBA ekvivalent när det gäller områden som är värdefulla för friluftslivet, exempelvis skärgårdsmiljöer. I dessa miljöer för rekreation och friluftsliv är också en tyst miljö ett särskilt värde. Det är även i linje med Naturvårdsverkets nuvarande vägledning om buller från vindkraftsverk. Öarna vid Kusö Kalv och Kusön är utpekade som särskilt värdefulla för friluftslivet enligt Gävle kommuns översiktsplan. Kustområdet är också utpekade som tyst område i Gävle kommuns bullerkartläggning från 2017. Det finns inte reglerat i något styrdokument eller annat beslut från kommunen att alla tysta områden ska bevaras. Sökanden bör ändå redogöra för om buller från

vindkraften över dessa friluftsområden kan bli en intressekonflikt och hur den eventuella intressekonflikten då kan hanteras.

Kommunikation och farled

I samrådsunderlaget, sida 68-69, framkommer att projektområdet är placerat på samma yta som riksintresse för kommunikation och farled. Bolaget har inte klargjort för hur eller om en sådan intressekonflikt kan hanteras. I kommande MKB bör bolaget konkretisera hur detta ska ske, samt för vilka direkta och indirekta effekter detta kan innebära.

Landskapsbild

I samrådsunderlaget, sida 136-139, framkommer att bolaget har gjort en synbarhetsanalys samt tagit fotopunkter. De figurer som finns bifogade i samrådsunderlaget förefaller endast bestå av översiktskartor och inte visualiseringar för hur vindkraftsparken kan tänkas upplevas visuellt. Däremot på bolagets hemsida finns visualiseringar om genomförandet från fotopunkterna. Eftersom dessa inte finns bifogade i samrådsunderlaget är detta inget som Gävle kommun kan ta ställning till i detta skede.

I kommande MKB är det positivt om bolaget bifogar bilagor som visualiserar hur vindkraftsparken kan tänkas upplevas från de olika fotopunkterna som angivits i samrådsunderlaget. Dessa kan med fördel utarbetas med olika sikt, tid och väderförhållanden, samt med samlig belysning med tillhörande olika färger som föreslagits i samrådsunderlaget, sida 137.

Synbarhetsanalysen, sida 141-148, bygger på en beräkningsmodell som bland annat tar hänsyn till markens nivå över havet och därigenom beräknar eventuell synlighet för var vindkraftsparken visuellt kan upplevas från land. Eftersom vissa delar av kustremsan i området tenderar ha en lägre marknivå över havet än inlandet, så kan synbarhetsanalysen bli missvisande. Exempelvis görs bedömningen att samtliga 32 vindkraftsverk syns från flera inlandssjöar som förefaller vara omgivna av skog, medan vindkraftsparken inte förefaller att ses lika tydligt från kustlinjen.

Natura 2000 och områdesskydd

I kommande MKB bör bolaget konkretisera för hur närliggande skyddsvärda områden kan tänkas påverkas vid ett genomförande. Gävle kommun vill uppmana bolaget till att även ta hänsyn till att åtgärder utanför Natura 2000 områden, såsom buller, sprängningar, tekniska anläggningar etc. även kan påverka områden inom Natura 2000 genom indirekta effekter. Dessa behöver bolaget synliggöra i en eventuellt kommande MKB.

Med hänsyn till riksintresse för naturvård samt arkipelagen, sida 36, 52 i samrådsunderlaget, ställer sig Gävle kommun positiv till att det ursprungliga projektområdet för Utposten II har begränsats.

I kommande arbete bör bolaget konkretisera ytterligare för hur området Axmar-Gåsholma kan tänkas att indirekt påverkas vid genomförande av projektet.

I samrådsunderlaget, sida 83, förefaller område för kabel ha anpassats utefter Naturreservat vid Axmar, däremot överlappar Naturreservat vid Storjungfrun med utpekade område för kabel. I kommande arbete bör bolaget konkretisera varför område för kabel har kunnat anpassas utefter Naturreservat vid Axmar men inte för Naturreservat vid Storjungfrun.

Referenser

I samrådsunderlaget, sida 90 m.fl, hänvisas till *flertalet studier* och *data*. För att kunna granska *vilka* studier och *vilken* data som underlaget hänvisar till, behöver bolaget i kommande arbete förtydliga *vem* som det hänvisas till.

Övrigt

I samrådsunderlaget, sida 39-40, framförs bland annat ett nollalternativ resulterar i en förlust av direkta arbetstillfällen i bygden. Gävle kommun ser positivt på att nya arbetstillfällen kan tillskapas på en lokal nivå. I kommande arbete bör bolaget föra resonemang kring hur- och vilka- arbetstillfällen som kan säkerställas på lokal nivå i Gävle kommun.

I samrådsunderlaget, sida 39, framför bolaget även att ett nollalternativ innebär att flera positiva effekter med anknytning till samhällets behov av förnybar energiförsörjning troligen uteblir. Gävle kommun delar detta ställningstagande. Bolaget framför vidare att ett genomförande innebär ett väsentligt tillskott av förnybar energi till energimarknaden. I kommande arbete bör bolaget konkretisera vilken energimarknad som tillskottet förväntas bidra ett väsentligt tillskott till. Vidare ser Gävle kommun positivt på om bolaget kan konkretisera om- och i så fall vilka- effekter ett genomförande kan tänkas få på den lokala energimarknaden i Gävle kommun.

I samrådsunderlaget, sida 73, förefaller Figur 22 ha samma egenskapsbestämelse och färgsättning för två olika objekt [Rörligt friluftsliv samt Alternativa vägar för kabel]. För att underlätta tolkningen av figuren kan olika färgsättning med fördel ges i kommande arbete.

I samrådsunderlaget, sida 155, framkommer att bolaget i kommande MKB ska göra en utredning av kumulativ påverkan. Gävle kommun ser mycket positivt på detta.

.....
Åsa Wiklund-Lång
Ordförande kommunstyrelsen

.....
Christine Forsberg
Planeringschef